

WYBRANE PUBLIKACJE KRYMINOLOGICZNE I Z ZAKRESU NAUK PENALNYCH OPUBLIKOWANE W 2025 R.

Paweł Ostaszewski, Justyna Włodarczyk-Madejska, Joanna Klimczak, Beata Gruszczyńska, Paweł Waszkiewicz

Atlas Przestępczości w Polsce 7

Wydawnictwo Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości, Warszawa 2025, 246 s.

Ze wstępu

Nowa edycja Atlasu obejmuje analizę przestępczości w Polsce od 1970 do 2023 roku. To najobszerniejsze opracowanie tego typu w kraju. Z danych wynika jednoznacznie: Polska jest dziś znacznie bezpieczniejsza niż w przeszłości.

Wnikliwy Czytelnik serii *Atlasów* zapewne zauważył, że każda kolejna jego odsłona wносиła pewne zmiany. Nie inaczej jest teraz.

Atlas przestępczości w Polsce 7 różni się od poprzednich edycji zarówno w warstwie konstrukcyjnej, jak i grona autorskiego.

(...) w niniejszej odsłonie wróciło prezentowanie poszczególnych zagadnień na pojedynczych stronach w formie graficznej uzupełnionej krótkimi komentarzami, co zapewne jako pierwsze rzuci się w oczy Czytelnikowi i – mamy nadzieję – nie tylko ożywi prezentowane dane, ale także ułatwi odczytywanie trendów badanych zjawisk. Nie zrezygnowaliśmy jednak z krótkich wprowadzeń do każdego rozdziału oraz z zamieszczenia tabel – te pojawiają się zarówno przy omawianych tematycznie problemach, jak i na końcu każdego rozdziału w formie aneksów. Wzorem dotychczasowych edycji dołożyliśmy wszelkich starań, aby kolejny *Atlas* nadal pełnił funkcję kluczowego ogólnopolskiego źródła szczegółowych danych o przestępczości i zagadnieniach z nią związanych.

Z recenzji prof. dr hab. Janiny Błachut

Atlas przestępczości w Polsce 7 to publikacja, na którą się czeka, zawiera bowiem dane ilościowe niezbędne do interpretacji zarówno zjawiska przestępczości, jak i prawnokarnej reakcji na nie. Ponieważ istnieje

problem w ich dostępności, to zebranie w jednej publikacji, chociażby tych podstawowych, jest bardzo cenne. W procesie interpretacji tych danych należy uwzględnić różnorodne czynniki je modelujące (takie jak zmiany normatywne w obszarach: prawa karnego materialnego, procesowego, skarbowego prawa wykroczeń, prawa administracyjnego, policyjnego; aktów prawnych tworzonych przez kierownictwo resortu MSW; zmian instytucjonalnych itd.). Zmiany w prawie mogą zatem mieć wpływ (...) na interpretację prezentowanych danych.

Publikacja dostępna online: <https://wydawnictwo.iws.gov.pl/wp-content/uploads/2025/07/Atlas-7-PL-WERSJA-ELEKTRONICZNA.pdf>

Źródło: <https://wydawnictwo.iws.gov.pl/produkt/atlas-przestepczosci-w-polsce-7/>

***

Alicja Limburska

Akceptacja ryzyka i jej prawnokarne konsekwencje

Wydawnictwo Krakowski Instytut Prawa Karnego Fundacja, Kraków 2025, 340 s.

Monografia przedstawia regulacje prawa karnego jako narzędzia swoistego zarządzania ryzykiem.

Do jakiego stopnia wola człowieka może wpływać na podstawy odpowiedzialności karnej?

Jak wyznaczać zakres tolerowanego ryzyka?

W jaki sposób reguły ostrożności wiążące w życiu społecznym zależą od zaakceptowania ryzyka przez osobę, która naraża się na niebezpieczeństwo?

Analizy przedstawione w książce to próba pogodzenia efektywnej ochrony społecznie doniosłych wartości z poszanowaniem autonomii woli jednostki.

Książka jest przeznaczona zarówno dla teoretyków prawa karnego, jaki praktyków: sędziów, adwokatów, radców prawnych, prokuratorów. Autorka prezentuje argumenty, które mogą być wykorzystywane w sprawach karnych, gdy zarzucany czyn został w jakiejś formie zaakceptowany przez pokrzywdzonego.

Źródło: <https://sklep.kipk.pl/akceptacja-ryzyka/>

***

Tomasz Sroka

Zadania i obowiązki sądów a populizm w prawie karnym materialnym

Wydawnictwo Krakowski Instytut Prawa Karnego Fundacja, Kraków 2025, 663 s.

Z recenzji prof. dr hab. Piotra Tulei

Praca wykracza poza ogólne refleksje o konieczności współstosowania Konstytucji, prawa międzynarodowego i ustaw. Autor konstruuje wiele instrumentów prawnych, za pomocą których sędzia może w sposób

efektywny wymierzać sprawiedliwość z zachowaniem gwarancji ochrony uczestników postępowania i równocześnie w oparciu o obowiązujące przepisy również wtedy, gdy budzą one wątpliwości konstytucyjne.

Źródło: <https://sklep.kipk.pl/zadania-i-obowiazki-sadow-a-populizm-w-prawie-karnym-materialnym/>

***

Piotr Kardas

Institucja prawa łaski w polskim systemie prawnym. Zagadnienia wybrane

Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2025, 520 s.

Opracowanie przedstawia szczegółową analizę prawa łaski, a w szczególności:

- źródła prawne tej instytucji,
- zakres jej stosowania,
- procedurę oraz przesłanki i cele ułaskawienia,
- możliwość kontroli sądowej decyzji o ułaskawieniu.

Rozważania zawarte w publikacji oparte są na dwóch metodologicznych założeniach: ujęciu instytucjonalnym oraz koncepcji czynności konwencjonalnych.

Prawo łaski przedstawione jest jako instytucja prawna określająca przesłanki konstytutywne i przesłanki formalizacji dla czynności konwencjonalnej. Takie podejście pozwala rozstrzygnąć na płaszczyźnie konstytucyjnej zagadnienie zakresu zastosowania prawa łaski, w tym sporną kwestię możliwości stosowania tego uprawnienia w formie abolicji indywidualnej. Umożliwia także wyjaśnienie skutków naruszenia reguł konwencjonalnych, tj. twierdzenia o bezskuteczności lub nieważności decyzji przyjmującej postać abolicji indywidualnej.

Publikacja zawiera również analizy dotyczące związków prawa łaski z prawem karnym materialnym, prawem karnym procesowym i prawem karnym wykonawczym.

Źródło: <https://www.profinfo.pl/sklep/institucja-prawa-laski-w-polskim-systemie-prawnym-zagadnienia-wybrane,705118.html>

***

Maciej Fingas

Model dostępu do obrońcy na początkowym etapie procesu karnego

Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2025, 520 s.

W publikacji autor omawia niezwykle ważne zagadnienie dostępu do obrońcy na początkowym etapie procesu karnego jako fundamentu ochrony praw jednostki w demokratycznym państwie prawa. Dowodzi,

że formalne gwarancje prawa do obrony nie są wystarczające – konieczne są szczegółowe przepisy, skuteczne mechanizmy ich egzekwowania oraz uwzględnienie praktyki i kontekstu kulturowego.

Analizuje standard konstytucyjny i międzynarodowy dostępu do obrońcy oraz przedstawia propozycje de lege ferenda. Przedstawia założenia optymalnego dostępu do obrońcy na początkowym etapie procesu karnego. Wyniki tych ustaleń konfrontuje z istniejącym stanem rzeczy w polskim procesie karnym. Całość wywodu uzupełnia obszernie omówienie orzecznictwa Sądu Najwyższego, Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz Trybunału Sprawiedliwości.

Publikacja może być szczególnie użyteczna dla prawników (sędziów, adwokatów, prokuratorów) mierzących się w swojej pracy zawodowej z praktycznymi implikacjami braku obrońcy podczas pierwszego przesłuchania podejrzanego w postępowaniu przygotowawczym. Zainteresuje również pracowników naukowych zajmujących się postępowaniem karnym.

Źródło: <https://www.profinfo.pl/sklep/model-dostepu-do-obroncy-na-poczatkowym-etapie-procesu-karnego,704983.html>

***

Bartosz Błaszczak, Mieczysław Goc, Henryk Malewski, Irena Malinowska (red.)

Współczesne wyzwania w kryminalistyce. Prawa człowieka, technologie i interdyscyplinarność

Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2025, 704 s.

Prezentowane opracowanie napisane przez międzynarodowych ekspertów przedstawia najnowsze kierunki rozwoju kryminalistyki jako nauki stosowanej.

W publikacji autorzy odnoszą się do aktualnych wyzwań kryminalistyki – od zwalczania przestępczości, poprzez ochronę praw człowieka, aż po wykorzystanie nowoczesnych technologii, takich jak sztuczna inteligencja czy analiza śladów.

W książce omówiono m.in.:

- kryminalistyczną analizę pozorowanego zgonu;
- oględziny wyrobów medycznych w sprawach karnych o błędy w sztuce lekarskiej;
- aspekty sądowej oceny opinii biegłych;
- stosowanie programów szpiegujących w taktyce kryminalistycznej;
- kwestie związane z przestępczością farmaceutyczną i żywnościową.

Publikacja powstała z okazji 21. Międzynarodowego Kongresu „Kryminalistyka i Ekspertologia Sądowa: Nauka, Studia, Praktyka”.

Książka jest przeznaczona dla praktyków – sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców prawnych, notariuszy, a także naukowców i studentów prawa, kryminologii i bezpieczeństwa publicznego.

Źródło: <https://www.profinfo.pl/sklep/wspolczesne-wyzwania-w-kryminalistyce-prawa-czlowieka-technologie-i-interdyscyplinarnosc,704284.html>

***

Dagmara Dominik-Ogińska, Jacek Matarewicz, Wojciech Morawski (red.)

Minimalizacja ryzyka oszustw i nadużyć podatkowych. Metody ochrony przed nieuczciwymi praktykami

Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2025, 508 s.

Problematyka nieświadomego uwikłania podatników w przestępcze działania podatkowe – zarówno w kontekście oszustw karuzelowych w VAT, jak i agresywnej optymalizacji podatkowej – pozostaje nadal aktualna. W odpowiedzi na te zagrożenia ustawodawca wprowadził wiele narzędzi uszczelniających system podatkowy mających na celu walkę z przestępczością podatkową i wywołujących skutki w postaci surowych sankcji karnych. Znajomość tych regulacji jest kluczowa dla podatników i ich pełnomocników, aby skutecznie minimalizować ryzyko sporów podatkowych, karnych skarbowych lub karnych.

Publikacja została podzielona na dwie części: podatkową i karnoprawną.

W części podatkowej omówiono m.in.:

- unijne standardy proceduralne w zakresie VAT;
- klauzule przeciwdziałające unikaniu opodatkowania (GAAR);
- zasady poboru podatku od dywidend, odsetek i należności licencyjnych;
- skutki stosowania błędnej stawki VAT oraz przesłanki nakładania sankcji VAT;
- problematykę związaną z upadłością podatnika.

Część karnoprawną obejmuje zagadnienia, takie jak:

- sprawstwo oraz instytucję dobrowolnego poddania się odpowiedzialności;
- odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych;
- działalność organów zajmujących się walką z przestępczością podatkową.

Autorzy poruszyli również problematykę wzajemnych relacji prawa karnego skarbowego i prawa podatkowego.

Książka stanowi kontynuację wcześniejszych opracowań:

- *Przestępstwa karuzelowe i inne oszustwa w VAT* (2017);
- *Karuzele i inne oszustwa podatkowe. Metody przeciwdziałania unikaniu opodatkowania* (2020).

Z pewnością zainteresuje profesjonalnych pełnomocników: doradców podatkowych, radców prawnych i adwokatów – a także sędziów, urzędników administracji skarbowej, pracowników naukowych i studentów prawa..

Źródło: <https://www.profinfo.pl/sklep/minimalizacja-ryzyka-oszustw-i-naduzyc-podatkowych,694051.html>

***

Sebastian Czechowicz

Uchylenie się od obowiązkowych szczepień ochronnych. Karnoprawną ochrona prawa dziecka do zdrowia

Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2025, 572 s.

Uchylenie się przez rodziców od obowiązkowych szczepień ochronnych dzieci to nasilające się zjawisko społeczne, które wymaga dogłębnej analizy prawnokarnej. Celem publikacji jest ustalenie gwarancji prawnej

ochrony zdrowia dziecka, a także zaproponowanie rozwiązań w zakresie luk i błędów w obecnie funkcjonującym systemie obowiązkowych szczepień ochronnych.

Autor szczegółowo omawia m.in. zagadnienia takie, jak:

- skuteczność gwarancji prawnych wykonywania przez rodziców obowiązku wykonywania szczepień ochronnych dzieci w Polsce;
- możliwości prawne redukcji tego negatywnego trendu;
- model sankcji, które są stosowane w związku z uchyleniem się od poddawania dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym;
- analiza przepisu statuującego kary za nieszczepienie, czyli art. 115 kodeksu wykroczeń.

Książka przeznaczona jest dla praktyków – sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców prawnych, a także pracowników administracji rządowej i samorządowej.

Źródło: <https://www.profinfo.pl/sklep/uchylanie-sie-od-obowiazkowych-szczepien-ochronnych-karnoprawna-ochrona-prawa-dziecka-do-zdrowia,681982.html>

***

Marek Mozgawa (red.)

Bezprawne pozbawienie wolności

Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2025, 344 s.

Publikacja zawiera interdyscyplinarne omówienie problematyki przestępstwa bezprawnego pozbawienia wolności, w tym m.in. prezentację jego ustawowych znamion, zbiegu przepisów, wymiaru kary. Uwzględniono w niej także rozważania o charakterze psychologicznym, konstytucyjnym i statystycznym odnoszące się do analizowanego przestępstwa.

W opracowaniu autorzy przedstawiają również takie zagadnienia jak:

- bezprawne pozbawienie wolności w wyniku orzeczenia sądu;
- wyłączenie odpowiedzialności karnej za pozbawienie wolności człowieka;
- bezprawne pozbawienie wolności a środki przymusu procesowego;
- wybrane zagadnienia przestępstw trwałych (w kontekście art. 189 k.k.);
- przestępstwo bezprawnego pozbawienia wolności w ujęciu prawnoporównawczym;
- pozbawienie wolności jako naruszenie dobra osobistego.

Autorami poszczególnych rozdziałów są zarówno teoretycy prawa karnego, jak i praktycy oraz osoby łączące pracę naukową z praktyką wymiaru sprawiedliwości.

Publikacja przeznaczona jest dla adwokatów, radców prawnych, sędziów. Będzie przydatna pracownikom naukowym oraz studentom wydziałów prawa i administracji.

Źródło: <https://www.profinfo.pl/sklep/bezprawne-pozbawienie-wolnosc,670600.html>

***

Brunon Hołyst

Kryminalistyka cyfrowa

Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2025, 1276 s.

Jak rozwój technologii wpływa na kryminalistykę i metody wykrywania przestępstw? Jakie narzędzia organy ścigania wykorzystują do analizy danych i zwalczania cyberprzestępczości? Niniejsza publikacja przedstawia interdyscyplinarne spojrzenie na cyfrową kryminalistykę, analizę danych oraz sztuczną inteligencję w kontekście dochodzeń i zabezpieczania dowodów cyfrowych.

Co znajdziesz w książce?

Nowoczesne techniki śledcze – omówienie cyfrowych źródeł informacji oraz metod analizy danych wykorzystywanych przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości.

Cyberprzestępczość w liczbach – przegląd najnowszych statystyk, analiza zagrożeń oraz strategie walki z cyberatakami i przestępczością w sieci.

Sztuczna inteligencja w kryminalistyce – zastosowanie AI i uczenia maszynowego w analizie dowodów, przewidywaniu zagrożeń oraz automatyzacji procesów śledczych.

Cyberbezpieczeństwo i ochrona danych – przegląd strategii defensywnych, mechanizmów inwigilacji oraz międzynarodowych regulacji prawnych w zakresie ochrony danych osobowych.

Dark web i podziemie cyberprzestępczości – charakterystyka nielegalnych działań w sieci, metod śledzenia przestępców oraz zagrożeń płynących z ukrytych zasobów internetu.

Dowody cyfrowe i ich analiza – identyfikacja, zabezpieczanie i ekspertyza danych elektronicznych, kluczowe aspekty prawne oraz metody stosowane przez sądy i policję.

Publikacja łączy teorię z praktyką, uwzględniając aktualne regulacje prawne, międzynarodowe standardy oraz rzeczywiste przypadki wykorzystania nowoczesnych technologii w wykrywaniu i zwalczaniu przestępczości.

Książka stanowi nieocenione źródło wiedzy dla prawników, ekspertów ds. cyberbezpieczeństwa, funkcjonariuszy organów ścigania oraz wszystkich, którzy chcą lepiej zrozumieć współczesne zagrożenia w świecie cyfrowym. To również praktyczny przewodnik dla specjalistów zajmujących się analizą kryminalistyczną oraz wdrażaniem strategii bezpieczeństwa w instytucjach i przedsiębiorstwach.

Z recenzji wydawniczej prof. zw. dr hab. inż. Tadeusza Niedzieli

Propozycja (...) oryginalna i atrakcyjna (...) dla szerokiego grremium czytelników. Duże walory praktyczne czynią ją interesującą zarówno dla prawników, jak i informatyków.

Z recenzji wydawniczej prof. zw. dr hab. Lucjana Grochowskiego

Książka *Kryminalistyka cyfrowa* (...) stanowi jedną z pierwszych książek demonstrujących wykorzystanie w kryminalistyce najnowszych osiągnięć technologii informatycznych (...). W książce prezentowane jest użycie aplikacji informatycznych w szerokim spektrum aktualnych i nowo powstających potrzeb kryminalistyki (...). Oryginalność książki podkreśla unikalne powiązanie aplikacji informatycznych z prawnymi uwarunkowaniami i potrzebami kryminalistyki.

Źródło: <https://www.profinfo.pl/sklep/kryminalistyka-cyfrowa,629050.html>

***

Jarosław Majewski, Piotr Zakrzewski

Odpowiedzialność za przestępstwo popełnione za granicą

Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2025, 336 s.

W publikacji zaprezentowano kluczowe zagadnienia związane z odpowiedzialnością za przestępstwa popełnione poza granicami kraju oraz międzynarodową współpracą w sprawach karnych. Autorzy, uznani eksperci z różnych ośrodków akademickich, analizują zarówno aspekty materialnoprawne, jak i prawnoprocesowe, przedstawiając praktyczne rozwiązania dla skomplikowanych kwestii prawnych.

Publikacja omawia m.in. następujące zagadnienia:

- odpowiedzialność karną za niesprawcze postacie współdziałania przestępczego w układach transgranicznych oraz za przemyt narkotyków poza granicami państwa;
- warunek podwójnej karalności;
- europejski nakaz dochodzeniowy;
- ekstradycję do krajów nieobjętych Europejską konwencją o ekstradycji z 1957 r.;
- przejęcie orzeczenia organu państwa obcego do wykonania w Polsce.

Książka jest przeznaczona dla praktyków: adwokatów, radców prawnych, sędziów oraz prokuratorów zajmujących się sprawami karnymi, oraz pracowników naukowych zainteresowanych szeroko rozumianym prawem karnym..

Źródło: <https://www.profinfo.pl/sklep/odpowiedzialnosc-za-przestepstwo-popelnione-za-granica,650758.html>

***

Natalia Daško, Violetta Konarska-Wrzosek (red.)

Polityka kryminalna. Zarys problematyki

Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2025, 230 s.

Polityka kryminalna to jedyny na rynku współczesny podręcznik z tego zakresu napisany przez znakomitych autorów zajmujących się od wielu lat szeroko rozumianym prawem karnym materialnym oraz naukami pokrewnymi, w tym polityką kryminalną projektowaną i rzeczywiście realizowaną.

W dziesięciu rozdziałach omówiono podstawowe sfery polityki kryminalnej:

- politykę kryminalizacją;
- politykę ścigania przestępstw;
- politykę karną;
- politykę penitencjarną;

A następnie scharakteryzowano politykę kryminalną w zakresie:

- przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu;
- przestępczości drogowej;
- przestępczości godzącej w środowisko naturalne;
- przestępczości seksualnej;
- przestępczości gospodarczej;

- przestępczości narkotykowej.

Celem podręcznika jest nie tylko wypełnienie luki na rynku wydawniczym, ale również pokazanie, jak powinna wyglądać racjonalna i długofalowa polityka w zakresie skutecznego rozwiązywania poważnych problemów społecznych za pomocą instrumentarium właściwego dla prawa karnego materialnego.

Książka szczególnie polecana:

- studentom prawa, administracji, resocjalizacji, bezpieczeństwa wewnętrznego, kryminologii, politologii i innych kierunków nauk społecznych, aby przybliżyć im różne płaszczyzny działań politycznokryminalnych służących zapobieganiu i zwalczaniu przestępczości oraz jako pomoc w przygotowaniu do egzaminu z tej problematyki;
- absolwentom ww. kierunków w pracy zawodowej dotyczącej omawianych zagadnień;
- obecnym i przyszłym politykom, którzy będą współdecydowali o wyborze określonych mechanizmów i sposobów przeciwdziałania przestępczości;

Podręcznik jest dziełem zbiorowym pracowników badawczo-dydaktycznych zatrudnionych w Katedrze Prawa Karnego Wydziału Prawa i Administracji UMK w Toruniu oraz zaproszonego do współpracy pracownika Zakładu Prawa i Polityki Penitencjarnej Instytutu Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji UW.

Źródło: <https://www.ksiegarnia.beck.pl/22824-polityka-kryminalna-zarys-problematyki-natalia-dasko?srsltid=AfmBOopw9KxhR1BNLomTzpt7gjY-fjvX4xiF10QFP5z1azE1xVY60yq#opis>

***

Rafał Fic

Klauzule niepodlegania karze

Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2025, 348 s.

Publikacja stanowi pierwsze monograficzne opracowanie na temat klauzul niekaralności, czyli przepisów, w których ustawodawca posługuje się formułą „nie podlega karze”. Zasadniczym celem pracy jest zweryfikowanie hipotezy, że w przepisach polskiego prawa karnego analizowane regulacje są przyjmowane w oparciu o zróżnicowane uzasadnienia, pełnią różne funkcje, zaś w niektórych przypadkach nie istnieją dostateczne racje przemawiające za ich obowiązywaniem.

Kluczowe znaczenie mają rozważania, których przedmiotem jest odpowiednio kryminalnopolityczna oraz dogmatyczna racjonalizacja klauzul niepodlegania karze. Formuła „nie podlega karze” jest często traktowana jako narzędzie polityki kryminalnej, realizujące zadania polegające na zwalczaniu przestępczości. Twierdzenie to formułowane jest zwłaszcza w odniesieniu do regulacji czynnego żalu związanego z usiłowaniem, która cieszy się szerokim zainteresowaniem doktryny. Badanie dogmatycznoprawnej racjonalizacji niekaralności oparto o konstrukt społecznej szkodliwości czynu oraz winy. Wyodrębniony fragment opracowania poświęcono uzasadnieniu niekaralności w przypadku czynnego żalu związanego z usiłowaniem, a to ze względu na istotne miejsce, które zajmuje art. 15 § 1 KK w dyskursie karnistycznym. Przedstawione w pracy analizy teoretyczne uzupełniono wynikami przeprowadzonych badań empirycznych, których przedmiotem uczyniono częstotliwość stosowania poszczególnych klauzul niepodlegania karze w praktyce organów ścigania.

Publikacja wychodzi naprzeciw potrzebie kompleksowego, wielopłaszczyznowego oraz rzetelnego opracowania zagadnień dotyczących klauzul niepodlegania karze w polskiej nauce prawa.

Źródło: <https://www.ksiegarnia.beck.pl/prawo/prawo-i-postepowanie-karne/23041-klauzule-niepodlegania-karze-rafal-fic>

***

Wojciech Lis

Udział rodziny w procesie resocjalizacji osadzonych

Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2025, 244 s.

Przedmiotem opracowania jest analiza przepisów oraz praktyki angażowania rodziny pozbawionego wolności w proces jego resocjalizacji, readaptacji i reintegracji społecznej.

Opracowanie pozwala zweryfikować aksjologiczne założenia oddziaływań resocjalizacyjnych zakładających zaangażowanie rodziny w system oddziaływań penitencjarnych. Umożliwia też zdiagnozowanie przyczyn trudności w realizowaniu prawa pozbawionego wolności do kontaktów z rodziną, obejmujących wiele zagadnień szczegółowych, wśród których należy wskazać:

- obowiązek utrzymywania przez rodzica pozbawionego wolności kontaktów z dzieckiem;
- udzielanie wsparcia w budowaniu lub wzmacnianiu relacji rodzic–dziecko;
- wpływ rodziny na proces resocjalizacji pozbawionego wolności;
- celowość włączania jego rodziny w proces resocjalizacji;
- współdziałanie pomiędzy rodziną pozbawionego wolności a jednostką penitencjarną w procesie jego resocjalizacji.

Książka odśladania także wiele nowych problemów, wśród nich te, które dotyczą rodzinę pozbawionego wolności, doświadczającą swego rodzaju współwięzienia, czy odnoszą się do dziecka, które zmuszone jest dorastać w środowisku, w którym jeden z rodziców jest nieobecny w najważniejszym dla niego w okresie życia. Waga tych problemów niewątpliwie zasługuje, aby stać się przedmiotem dalszych badań i analiz.

Źródło: <https://www.ksiegarnia.beck.pl/prawo/prawo-i-postepowanie-karne/22978-udzial-rodziny-w-procesie-resocjalizacji-osadzonych-wojciech-lis-prof-kul>

***

Piotr Chlebowicz

Szpiegostwo. Studium kryminologiczne

Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2025, 260 s.

Pierwsza na polskim rynku książka dotycząca zjawiska szpiegostwa wymierzonego przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1990–2022 r. Publikacja zawiera podsumowanie trwających ponad dziesięć lat badań Autora nad fenomenem szpiegostwa w oparciu o badania aktowe, archiwalne, wywiady swobodne, literaturę przedmiotu. W pracy opisano studia przypadków szpiegostwa białoruskiego, rosyjskiego, niemieckiego, zjawisko tzw. oferentów, a także proces tworzenia agenta wpływu. Autor szczegółowo omówił instrumenty prawne w zakresie zwalczania szpiegostwa, uwzględniając zagrożenia wywiadowcze, które pojawiły się po aneksji Krymu przez Federację Rosyjską.

Książka jest adresowana nie tylko do przedstawicieli nauki prawa i kryminologii, praktyków prawa: sędziów, prokuratorów, radców prawnych i adwokatów, lecz również dla decydentów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo RP oraz funkcjonariuszy i żołnierzy służb specjalnych zwalczających szpiegostwo w naszym kraju.

Źródło: <https://www.ksiegarnia.beck.pl/prawo/prawo-i-postepowanie-karne/22716-szpiegostwo-studium-kryminologiczne-piotr-chlebowicz-prof-uwm>

***

Paweł Opitek, Damian Robert Jaworski

Cyberprzestępczość w prawie karnym i kryminalistyce. Kompendium wiedzy

Wydawnictwo Difin, Warszawa 2025, 216 s.

Cyberprzestępczość to temat, który zyskuje na znaczeniu w miarę jak technologia rozwija się i staje się integralną częścią życia codziennego. W kontekście prawa karnego i kryminalistyki, cyberprzestępczość obejmuje różnorodne przestępstwa, które są popełniane za pomocą technologii komputerowej lub internetu.

Książka stanowi pierwsze opracowanie naukowe kompleksowo i szczegółowo opisujące wszystkie aspekty cyberprzestępczości: poczynając od podstawowych pojęć i regulacji odnoszących się do jej fenomenu, przez *modus operandi* sprawców, zagadnienia kryminalistyczno-procesowe, charakter prowadzonego śledztwa, a kończąc na rozwiązaniach kasusów. Autorzy zdefiniowali czym są ślady i dowody cyfrowe, nakreślili kryminologiczny portret cyberprzestępcy oraz omówili kompetencje organów odpowiedzialnych za zwalczanie nadużyć w wirtualnym świecie.

Tematyka publikacji i układ tekstu sprawiają, że jej lektura stanowi przewodnik do pogłębienia wiedzy o tym groźnym, ale także interesującym zjawisku.

Źródło: <https://ksiegarnia.difin.pl/cyberprzestepczosc-w-prawie-karnym-i-kryminalistyce-kompendium-wiedzy>

***

Brunon Hołyst (red.)

Zapobieganie samobójstwom. Tom 4. Nowe wyzwania w profilaktyce samobójstw

Wydawnictwo Diffin, Warszawa 2025, 412 s.

Z recenzji prof. dr hab. nauk o zdrowiu Marty Makary-Studzińskiej

Prezentowany tom 4 serii wydawniczej Biblioteka Suicydologiczna ma charakter szczególny. Został opracowany przez uznanych ekspertów w zakresie prewencji samobójstw, w tym działających aktywnie w Polskim Towarzystwie Suicydologicznym (PTS). Poza autorami polskimi, Komitet Redakcyjny zaprosił do współ-

pracy czterech suycydologów z trzech kontynentów: Australii, Azji i Europy, wśród nich Ellę Arensman (Irlandia). Należy ona do grona światowych autorytetów w zakresie prewencji samobójstw – w latach 2013–2017 pełniła funkcję przewodniczącej Międzynarodowego Towarzystwa Zapobiegania Samobójstwom (International Association for Suicide Prevention, IASP).

Publikacja tekstów ekspertów zagranicznych pozwala na zastosowanie w polskiej praktyce nowatorskich działań prewencyjnych. Tylko wymiana doświadczeń w skali międzynarodowej może przyczynić się do zmniejszenia wiktymizacji w wyniku zachowań suicydalnych w Polsce.

Monografia jest kolejną odsłoną Biblioteki Suycydologicznej stanowiącą istotny głos w polskiej i międzynarodowej dyskusji naukowej na temat profilaktyki zachowań suicydalnych. Książka powstała z inicjatywy interdyscyplinarnego zespołu ekspertów – psychiatrii, psychologii, socjologii, prawa, edukacji i zdrowia publicznego – i zawiera rozdziały obejmujące zarówno przeglądy badań, jak i konkretne rozwiązania systemowe, programy interwencyjne oraz analizy przypadków. Książka zawiera 20 rozdziałów poprzedzonych merytorycznym wprowadzeniem redakcyjnym. Rozdziały pogrupowane są tematycznie – od modeli teoretycznych i ram instytucjonalnych, przez analizy przypadków, aż po wdrożeniowe propozycje interwencji prewencyjnych. Warto również podkreślić obecność rozdziałów odnoszących się do nowoczesnych narzędzi komunikacji, monitoringu i interwencji kryzysowej, takich jak: media społecznościowe, AI czy teleinterwencje. Poruszane są również kwestie marginalizowane jak: samobójstwa w populacji okołoporodowej czy wpływ zmian klimatycznych na jakość życia i zdrowie psychiczne. (...) Różnorodność tematyczna rozdziałów czyni publikację wartościową nie tylko dla specjalistów zajmujących się suycydologią, ale również dla decydentów, praktyków, organizacji pozarządowych i wszystkich osób zaangażowanych w opiekę nad osobami w kryzysie emocjonalnym.

Źródło: <https://ksiegarnia.difin.pl/zapobieganie-samobojstwom-tom-4-nowe-wyzwania-w-profilaktyce-samobojstw>

***

Artur Kotowski

Sędziowski aktywizm interpretacyjny a skłonność do ryzyka decyzyjnego

Wydawnictwo Diffin, Warszawa 2025, 236 s.

Z recenzji prof. dr. hab. Bronisława Sitka, Uniwersytet SWPS

Sędziowski aktywizm interpretacyjny dynamicznie rozwinął się w Polsce po 2015 r. wraz z kryzysem w wymiarze sprawiedliwości i „sporem o praworządność” między rządem Zjednoczonej Prawicy a Komisją Europejską oraz częścią środowiska sędziowskiego. Intensywność sędziowskiego aktywizmu stała się inspiracją do podjęcia badań, zrealizowanych w ramach grantu naukowego Ministerstwa Nauki, w ramach programu „Nauka dla Społeczeństwa”. Badania dotyczyły odpowiedzi na pytanie, czy sędzia, który interpretuje prawo w sposób nowatorski i przyjmuje znaczenie, które nie było głoszone wcześniej w doktrynie bądź praktyce prawniczej, odznacza się jednocześnie cechą charakteru, którą w psychologii określa się mianem skłonności do podejmowania ryzyka decyzyjnego? Praca zawiera omówienie zjawisk: sędziowskiego aktywizmu i powściągliwości, ich kulturowych inklinacji oraz wybranych wydarzeń z lat 2015–2023, kiedy w Polsce intensyfikowała się działalność sędziowska, której część komentatorów przypisuje cechy quasi-prawotwórstwa, według innych zaś, służyła ona obronie praworządnego modelu powołań sędziowskich. W książce

zawarte są także wypowiedzi sędziów Sądu Najwyższego w przedmiocie rozumienia przez nich aktywizmu interpretacyjnego.

Monografia stanowi dzieło unikalne na polskim rynku prawniczym. Zawiera wyniki pionierskiego projektu badawczego poświęconego psychologicznym i prawniczym aspektom podejmowania decyzji sędziowskich w kontekście wykładni prawa. Prof. dr hab. Artur Kotowski udowadnia, że również w ramach nauk prawnych można realizować projekty prawdziwie interdyscyplinarne, łączące dorobek teorii prawa z ustaleniami psychologii decyzyjnej.

Źródło: <https://ksiegarnia.difin.pl/sedziowski-aktywizm-interpretacyjny-a-sklonnosc-do-ryzyka-decyzyjnego>

***

Diana Dajnowicz-Piesiecka (red.)

Animal Protection in Poland as a Challenge for Criminal Law and Criminology

Wydawnictwo Difin, Warszawa 2025, 288 s.

Z recenzji Jerzego Nikołajewa, DSc, professor of the UR

The book is a pioneering academic publication analyzing the criminal law and criminological aspects of animal protection in Poland. It addresses the effectiveness of criminal law in countering crimes against animals, the challenges of enforcing legal provisions, and proposes legislative reforms. The authors integrate the perspectives of scholars and practitioners, presenting both theoretical analyses and practical solutions that can significantly enhance animal protection. This book is a valuable resource for those committed to enhancing animal welfare, offering insights into potential reforms, and raising social awareness. By employing an interdisciplinary approach, it stimulates intellectual curiosity and aids in understanding how legal and social mechanisms can more effectively prevent animal cruelty, making it an essential read.

This publication is innovative because it offers a multidimensional approach to animal protection in criminal law, namely a holistic perspective on the socially significant problem of animal protection. That makes it a must read for all animal rights practitioners.

Z recenzji Piotra Chlebowicza, DSc, professor of the UWM

This book fills an important gap stemming from the lack of comprehensive research addressing the practical issues related to animal protection in Poland. After reading it I am more than convinced that there is no doubt that the current state of nature conservation in Poland requires further development and that efforts in this field must be redoubled to be able to combat environmental crime more effectively.

Źródło: <https://ksiegarnia.difin.pl/animal-protection-in-poland-as-a-challenge-for-criminal-law-and-criminology>

***

Wiesław Pływaczewski Joanna Narodowska, Maciej Duda, Szymon Michał Buczyński (red.)

Dzieje polskiej myśli kryminologicznej. Stan badań w stulecie niepodległości

Wydawnictwo Diffin, Warszawa 2025, 329 s.

Z recenzji prof. dr hab. Ewy Moniki Guzik-Makaruk, Uniwersytet w Białymstoku

Celem monografii jest przybliżenie historii polskiej myśli kryminologicznej na przestrzeni XIX i XX wieku oraz ukazanie dorobku polskich naukowców zajmujących się kryminologią i prawem karnym. Opracowanie stanowi efekt realizacji przez zespół Olsztyńskiej Szkoły Ekokryminologii grantu „Interdyscyplinarne Forum Doskonałości Naukowej. Konkurencyjność – Mierzalność – Innowacja. Umiędzynarodowienie dziedzictwa polskiej myśli kryminologicznej i zwiększenie rozpoznawalności jej osiągnięć” finansowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego z programu „DIALOG”. Autorami poszczególnych rozdziałów monografii są zarówno doświadczeni przedstawiciele nauki, jak i jej początkujący adeptci.

Monografia skierowana jest zarówno do prawników – teoretyków i praktyków, kryminologów, socjologów, a także studentów prawa, kryminologii i socjologii oraz aplikantów sądowych, prokuratorskich, radcowskich i adwokackich. Opracowanie jest obowiązkową lekturą dla wszystkich zainteresowanych historią i dorobkiem polskiej myśli kryminologicznej.

Redaktorzy naukowci i autorzy monografii podjęli się trudnego zadania, jakim jest analiza historii polskiej myśli kryminologicznej na przestrzeni XIX–XX w. Zakres tematyczny publikacji jest szeroki, interdyscyplinarny i niezwykle ciekawy, a wręcz pionierski. Monografia stanowi unikalne opracowanie będące pokłosiem analiz w ramach projektu badawczego kierowanego przez znakomitego polskiego kryminologa – profesora Wiesława Pływaczewskiego – i realizowanego przez doświadczonych Uczniów w osobach Współredaktorów monografii. Lektura pracy jest inspirująca, a teksty wytrawnych badaczy budują wachlarz rozważań historycznych i problemów obecnych we współczesnych naukach penalnych.

Z recenzji dr. hab. Wiesława Jasińskiego, prof. Akademii Policji w Szczytnie

Monografia w pełni odpowiada wymogom stawianym opracowaniom naukowym zarówno w kwestii zawartości merytorycznej, jak i spełnienia wymogów formalnych. Zamieszczone w niej artykuły – w większości autorstwa wybitnych przedstawicieli nauk kryminologicznych – dotyczą historycznych, jak również współczesnych aspektów podejmowanej problematyki. Autorzy poszczególnych opracowań niezwykle szeroko i z godnym podkreślenia znanstwem odnieśli się do dorobku polskiej myśli kryminologicznej, prezentując m.in. sylwetki i naukowy dorobek wielu znakomitych przedstawicieli prawa karnego i kryminologii. Monografia nawiązuje w swojej treści do niezwykle ważnego wydarzenia jakim była setna rocznica odzyskania przez Polskę Niepodległości i również z tego powodu zasługuje na podkreślenie i wysoką ocenę.

Źródło: <https://ksiegarnia.difin.pl/dzieje-polskiej-mysli-kryminologicznej-stan-badan-w-stulecie-niepodleglosci>

***

Piotr Kosmaty

Wpływ pracy operacyjnej na proces karny

Wydawnictwo Diffin, Warszawa 2025, 206 s.

Z recenzji dr hab. Ewy Kruk, prof. UMCS w Lublinie

Autor poddaje analizie aktywność służb państwowych w zakresie inwigilacji i tajnego zbierania informacji o przestępstwach i ich sprawcach. Wskazuje na możliwości wykorzystania tak pozyskanych materiałów w procesie karnym. Porusza tak „wrażliwe” czynności jak wykorzystanie systemu szpiegowskiego Pegasus do inwigilacji obywateli, a także używanie go do walki z przestępczością. Niezwykle istotne jest przybliżenie przez autora – po raz pierwszy w literaturze przedmiotu – zagadnienia trwających prac nad Kodeksem pracy operacyjnej, który jako pierwszy w historii ma kompleksowo uregulować sprawy związane z operacyjną (tajną) działalnością Policji i służb specjalnych.

(...) Jest to opracowanie na wysokim poziomie merytorycznym, cechuje je nie tylko znajomość przedmiotu analizowanych zagadnień, ale i umiejętność przekazu myśli naukowej w celu jej praktycznego wykorzystania. Autor podnosi liczne wątpliwości i podejmuje próbę ich rozwiązania na podstawie przemysłanej literatury, orzecznictwa, jak i własnego stanowiska. (...) Monografia jest istotna dla dalszego rozwoju myśli naukowej i praktyki stosowania prawa.

Z recenzji prof. dr hab. Hanny Paluszkiewicz

(...) Opracowanie z pewnością będzie przydatne dla pracowników służb oraz prokuratorów, adwokatów, sędziów zaangażowanych w procesy karne i gromadzenie w nich (także na potrzeby przyszłych postępowań przed ich wszczęciem) materiału dowodowego powstałego z przekształcenia w procesowy, materiału zdobytego operacyjnie (...)

Źródło: <https://ksiegarnia.difin.pl/wplyw-pracy-operacyjnej-na-proces-karny>

***

Karol Kozdra

Przeciwdziałanie przestępczości gospodarczej w zakresie akcyzy na wyroby tytoniowe

Wydawnictwo Diffin, Warszawa 2025, 376 s.

Z recenzji prof. dr hab. Elżbiety Feret, Uniwersytet Rzeszowski

Monografia kompensuje wiedzę z zakresu podatku akcyzowego od wyrobów tytoniowych oraz nieprawnych działań w jego zakresie. Przeznaczona jest zarówno dla czytelnika profesjonalnego (funkcjonariuszy), teoretyków (naukowców), jak i osób chcących zgłębić mechanizmy działania sprawców, metody i sposoby zwalczania przestępczości akcyzowej, egzekucji prawa oraz skutków gospodarczych. W książce przedstawiono wyniki badań dotyczące efektywności „systemu” przeciwdziałania i zwalczania przestępczości gospodar-

czej w zakresie akcyzy na wyroby tytoniowe. Analiza wyników pozwoliła na sformułowanie niezbędnych kierunków działania, w celu zniwelowania poziomu szarej strefy w zakresie wyrobów tytoniowych, a tym samym strat dla budżetu państwa.

Istotnym walorem monografii jest formułowanie własnych opinii i poglądów na podstawie znajomości teorii klasycznych z tak wielu różnych dyscyplin nauki. Na podkreślenie zasługuje także walor poznawczy przejawiający się analizą dostępnych informacji koniecznych dla oceny istniejącego poziomu przestępstw gospodarczych związanych z podatkiem akcyzowym nakładanym na wyroby tytoniowe.

Z recenzji dr. hab. J. Radosława Truchana, prof. Akademii Policji w Szczytnie

Autor podjął się ważnego i trudnego zadania a mianowicie dokonania diagnozy bezpieczeństwa ekonomicznego Polski w kontekście kierunkowych oddziaływań współcześnie funkcjonującej przestępczości gospodarczej (ekonomicznej).

Źródło: <https://ksiegarnia.difin.pl/przeciwdzialanie-przestepczosci-gospodarczej-w-zakresie-akcyzy-na-wyroby-tytoniowe>

***

Lidia M. Rodak

Zranione uzdrowicielki. Od epistemologii kobiecych do sprawiedliwości relacyjnej

Wydawnictwo Scholar, Warszawa 2025, 107 s.

Z recenzji dr. hab. Anny Śledzińskiej-Simon, prof. ucz., Uniwersytet Wrocławski

Książkę *Zranione uzdrowicielki. Od epistemologii kobiecych do sprawiedliwości relacyjnej* autorstwa dr Lidii Rodak można odczytać jako manifest polskiego feminizmu czwartej fali, a być może nawet jako jedną z pierwszych zapowiedzi nadchodzącej piątej fali. Autorka spleta teorię prawa – w szczególności feministyczną jurysprudencję – z perspektywą socjolożki prawa i własnym doświadczeniem obserwacji i uczestnictwa, tworząc wielowarstwową, momentami wręcz oniryczną opowieść o odkrywaniu sprawiedliwości relacyjnej. W ujęciu Lidii Rodak sprawiedliwość relacyjna rodzi się, praktykuje i rozwija w kobiecych kręgach, stanowiąc alternatywę wobec tradycyjnych, formalnych modeli sprawiedliwości.

Z recenzji prof. dr. hab. Mateusza Stępnia, Uniwersytet Jagielloński

Książka Lidii Rodak jest pracą pionierską, wartościową, odważną i inspirującą. Wnosi świeże spojrzenie na prawo i sprawiedliwość, ukazując je przez pryzmat doświadczeń kobiet i praktyk wspólnotowych. To książka, która otwiera nowe pola refleksji i badań, wprowadzając do dyskursu prawnego perspektywę dotąd marginalizowaną.

Źródło: <https://scholar.com.pl/pl/zapowiedzi/9045-zranione-uzdrowicielki-brod-epistemologii-kobiecych-do-sprawiedliwosci-relacyjnej.html>

***

Zbigniew Lasocik

O więzieniu i więźniach

Wydawnictwo Adam Marszałek, Warszawa 2025, 462 s.

Jeśli chodzi o system organizacji więziennictwa, zaskakujące jest to, że w okresie ostatnich dwóch dekad nie było żadnej poważnej próby „uwspółcześnienia” go, dostosowania do wymogów nowej epoki. Przeciwnie nawet – w roku 2010 kierownictwo systemu penitencjarnego doprowadziło do zmiany Ustawy o służbie więziennej, którą per saldo trzeba uznać za zdecydowany krok wstecz. Przede wszystkim dlatego, że nowa ustawa petryfikuje istniejącą sytuację w sensie organizacyjnym, natomiast skupia uwagę na zagwarantowaniu jak największych przywilejów korporacyjnych i socjalnych dla tej formacji. Na skutek tego swoistego „egoizmu” SW Polska nadal nie ma nowoczesnej ustawy o organizacji więziennictwa (pomijam Kodeks karny wykonawczy, który reguluje inne kwestie). A już zupełnym kuriozum jest to, że instytucja kierująca polskim więziennictwem to Centralny Zarząd Służby Wziennej, a nie „więziennictwa”, jak podpowiadałaby logika.

Źródło: <https://sklep.marszalek.com.pl/pl/glowna/5750-o-wiezieniu-i-wiezniach.html>

***

Anna Folgier, Dagmara Jaroszevska-Choraś, Celina Siermińska-Warczak (red.)

Zwierzęta i prawo

Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Bydgoszcz 2025, 268 s.

Z recenzji prof. dra hab. Jerzego Kasprzaka

Niniejsza monografia porusza zagadnienia prawnej ochrony zwierząt. Ma ona charakter interdyscyplinarny i stanowi pokłosie naukowej debaty w obrębie prawa administracyjnego, prawa ochrony środowiska, prawa międzynarodowego, prawa Unii Europejskiej, prawa cywilnego i prawa karnego. Autorzy monografii zaprezentowali wiele aspektów dotyczących prawnej ochrony zwierząt i zwrócili uwagę na wyzwania wiążące się z tą problematyką. Przedstawiono w niej wątki dotyczące w szczególności instytucji czasowego odebrania zwierzęcia, prawnych i etycznych aspektów procedur doświadczalnych prowadzonych na zwierzętach, znęcania się nad zwierzętami gospodarskimi, sytuacji cywilnoprawnej znalezionej zwierzęcia, zoofilii i jej prawnokarnych ocen czy też dochodzenia roszczeń z tytułu wady nabytego zwierzęcia.

Adresatami książki mogą być studenci prawa, administracji, kryminologii, doktoranci, przedstawiciele doktryny, osoby zatrudnione w organizacjach pozarządowych, praktycy zajmujący się prawną ochroną zwierząt oraz wszyscy ci, którym bliska jest idea dobra zwierząt.

Monografia wieloautorska *Zwierzęta i prawo* stanowi niezwykle udaną, ciekawą i wartościową oraz wartą opublikowania pozycję dotyczącą aspektów szeroko rozumianej ochrony zwierząt i problematyki prawnej utrzymywania zwierząt. Dobrze się więc stało, iż Autorki podjęły decyzję o jej publikacji.

Problematyka aspektów prawnych ochrony i utrzymywania zwierząt pozornie jest dobrze znana i dość często podejmowana w opracowaniach naukowych. Przepisy w tym zakresie są jednak dość rozproszone i niekiedy niezbyt jasne. Nie podlega dyskusji fakt, iż problematyka prawna dotycząca zwierząt jest współcześnie niezwykle ważna. Są to fundamentalne kwestie dla praworządnego i demokratycznego państwa, ochrony środowiska i dobrostanu zwierząt”.

Źródło: <https://nowawydawtest.ukw.edu.pl/produkt/zwierzeta-i-prawo/>

***

Ewa Włodarczyk, Hanna Karaszewska

Widzieć człowieka. Funkcjonowanie oddziałów terapeutycznych dla skazanych kobiet uzależnionych od alkoholu

Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań 2025, 274 s.

Obszarem rozważań w niniejszej publikacji jest specyfika uzależnienia kobiet od alkoholu, powiązane z popełnianymi przez nie przestępstwami i odbywaniem przez nie kary pozbawienia wolności, przy jednoczesnym przebywaniu w oddziale terapeutycznym.

Główny obszar analiz badawczych stanowi funkcjonowanie oddziałów terapeutycznych dla skazanych kobiet uzależnionych od alkoholu. Autorski projekt badawczy zrealizowany został w trzech oddziałach tego typu: w zakładach karnych w Krzywańcu, w Grudziądzu i w Rzeszowie.

Monografia może stać się inspiracją dla praktyków zajmujących się działaniami skierowanymi do osób uzależnionych od alkoholu, a funkcjonujących w przestrzeni zakładów karnych oraz źródłem informacji dla studentów pedagogiki, psychologii, kryminologii.

Źródło: <https://press.amu.edu.pl/pl/widziec-czlowieka-funkcjonowanie-oddzialow-terapeutycznych-dla-skazanych-kobiet-uzaleznionych-od-alkoholu.html>

***

Aleksandra Polak-Kruszyk

Wykonywanie długoterminowych kar pozbawienia wolności

Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2025, 396 s.

Z recenzji dr hab. Joanny Brzezińskiej, Uniwersytet Wrocławski

Długoterminowe kary pozbawienia wolności odgrywają istotną rolę wobec sprawców najpoważniejszych przestępstw. Dopiero orzekane w takim wymiarze czynią zadość poczuciu sprawiedliwości społeczeństwa, które oczekuje reakcji i ochrony ze strony państwa. Rozległa nowelizacja kodeksu karnego uchwalona w lipcu 2022 roku wprowadza zmiany, które stawiają przed polskim systemem penitencjarnym nowe wyzwania: wykonywanie nieznanych wcześniej kar od 25 do 30 lat pozbawienia wolności oraz kary dożywotniego

pozbawienia wolności bez możliwości warunkowego zwolnienia. Tymczasem penitencjaryści coraz częściej podnoszą argument, że cel resocjalizacyjny kar długoterminowych jest trudny do osiągnięcia, a kary takie często sprowadzają się jedynie do aspektu izolacyjnego. Autorka przekonuje jednak, że mimo narastającej krytyki, nie możemy zupełnie zrezygnować z wymierzania kar długoterminowych, a jedynie w dalszym ciągu doskonalić ich wykonywanie. Nadal pozostaje wiele wątpliwości dotyczących postępowania z osobami odbywającymi kary skrajnie długie, a świat skazanych na kary długoterminowe stanowi nieodkryty fragment przestrzeni penitencjarnej.

Aleksandra Polak-Kruszyk na podstawie przeprowadzonych własnych badań oraz odwołując się do innych dziedzin nauki, takich jak socjologia czy psychologia, formułuje piętnaście postulatów zmian w wykonywaniu kar długoterminowych, zmierzających do stworzenia optymalnego modelu postępowania ze skazanymi.

Monografia skierowana jest przede wszystkim do praktyków i teoretyków zainteresowanych problematyką długoterminowej izolacji, osób zaangażowanych w pracę z osadzonymi i pozostających z nimi w bezpośrednim kontakcie, kuratorów sądowych, a także funkcjonariuszy Służby Więziennej. Praca może jednak okazać się przydatna również dla świata nauki oraz sędziów (zwłaszcza penitencjarnych), prokuratorów, adwokatów, radców prawnych i studentów.

Trafność tematu recenzowanej monografii pozostaje bezsporna. Choć w polskiej literaturze karnistycznej występowały opracowania dotyczące kar długoterminowych, zwykle dotyczyły one ich konkretnych postaci (kary 25 lat pozbawienia wolności lub kary dożywotniego pozbawienia wolności). Autorka wyznaczyła sobie zadanie zdecydowanie bardziej skomplikowane. Odnosi się bowiem w swoich rozważaniach do długoterminowych kar pozbawienia wolności, (...) które trwają minimum 5 lat lub dłużej. Wskazana perspektywa badawcza nie była dotychczas przedmiotem analiz naukowych, tym cenniejsze są więc wielowątkowe rozważania poświęcone wskazanemu zagadnieniu.

Z recenzji dr. hab. Piotra Herbowskiego, prof. SWPS

Autorka monografii sformułowała szereg ocen odnośnie do praktyki i regulacji prawnych dotyczących tytułowego zagadnienia, jednocześnie jednak stawia wnioski, które można odczytywać jako postulaty poprawy sytuacji w tym istotnym fragmencie przestrzeni penitencjarnej. (...) Są one bardzo dobrze uzasadnione i w razie potrzeby mogą z powodzeniem stać się podstawą zmian organizacyjnych w postępowaniu ze skazanymi na długoterminowe kary pozbawienia wolności oraz reform regulacji prawnych w tym zakresie.

Źródło: <https://wuwr.eu/produkt/wykonywanie-dlugoterminowych-kar-pozbawienia-wolnosci/>

***

Adrian Madej, Wolfgang Brylla (red.)

Śladami zbrodni w kulturze

Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2025, 274 s.

Zbrodnia jest jednym z najstarszych, a jednocześnie najchętniej podejmowanym przez twórców kultury tematów. Świadczy o tym między innymi niesłabnąca — a od pewnego czasu wręcz wzrastająca — popularność literatury kryminalnej, seriali i filmów przedstawiających śledztwa z perspektywy organów ścigania, prywatnych detektywów lub samych sprawców przestępstw, a w ostatnich latach także powstawanie nowych

gatunków niefikcyjnych lub modyfikacji formatów istniejących, do których można zaliczyć podcasty true crime.

Książka Śladami zbrodni w kulturze przedstawia ten nieustannie intrygujący aspekt ludzkiej egzystencji i jego kulturowe przetworzenia z perspektywy interdyscyplinarnej. Pomieszczone w niej artykuły analizują jego historyczne realizacje, a także twórczość najnowszą, jako pretekst do przyjrzenia się tak różnym zjawiskom jak kultura pamięci (zarówno z perspektywy tożsamości lokalnej, jak i sposobów osvajania traumy dziejowej), intertekstualne gry z tradycją literacką i oczekiwaniami czytelnika, psychologiczne konteksty lektury i pisarstwa kryminalnego czy ich komunikacyjny, dyskursywny wymiar.

Niniejszą pozycję można polecić nie tylko czytelnikowi akademickiemu, chcącemu zapoznać się z niestandardowymi propozycjami analitycznymi, ale także każdemu, kto czerpie przyjemność z kontaktu z twórczością spod znaku crime w dowolnej z jej mnóstwa odsłon. Jest to nie tylko publikacja wartościowa jako zbiór tekstów naukowych, ale też — jak dobry kryminał lub reportaż śledczy — wciągająca od pierwszych stron.

Źródło: <https://wuwr.eu/produkt/sladamizbrodni-w-kulturze/>

***

Kamila Mrozek (red.)

Z problematyki badań empirycznych w prawie karnym wykonawczym Część 4

Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2025, 148 s.

Ze wstępu

Z nieskrywaną satysfakcją kierujemy do rąk czytelników kolejny, już czwarty, tom publikacji serii Z problematyki badań empirycznych w prawie karnym wykonawczym. Tom ten jest wydawany w okresie szczególnym. W naszym kraju przyzwyczailiśmy się bowiem do tego, że każdy przełom polityczny niesie ze sobą zmiany także w prawie karnym.

Zazwyczaj są one odpowiedzią na działalność legislacyjną poprzedników na tym polu. Zrozumiałe jest więc, iż wahadło reformy niejednokrotnie zmierza w stronę przeciwną do dotychczas realizowanej. Możemy jedynie zakładać, że nie inaczej będzie w przypadku projektowanych zmian w obszarze szeroko rozumianego prawa karnego wykonawczego.

Wyrażamy jednak nadzieję, że dla projektodawców nowych rozwiązań głos nauki i wyniki podejmowanych badań nie będą irrelewantne dla rezultatów tego procesu. Nie ma bowiem lepszego probiezra funkcjonowania poszczególnych przepisów prawa niż rzetelne zbadanie praktyki jego realizacji dokonane przez profesjonalistów, niezależnych w swoich opiniach od badanych instytucji wymiaru sprawiedliwości czy też aparatu wykonawczego.

Publikacja dostępna online: https://wuwr.eu/wp-content/uploads/2025/12/mrozek-z-problematyki-badan-cz.4_srodek.pdf

Źródło: <https://wuwr.eu/produkt/z-problematyki-badan-empirycznych-w-prawie-karnym-wykonawczym-czesc-4/>

***

Rafał Cieśla (red.)

Problemy i perspektywy badań dokumentów

Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2025, 243 s.

Publikacja poświęcona jest badaniom dokumentów, które stanowią jeden z najtrudniejszych i nadal dynamicznie rozwijających się obszarów kryminalistyki. Wskazuje na konieczność interdyscyplinarnego podejścia do badań dokumentów, łączącego dorobek kryminalistyki z osiągnięciami innych dziedzin nauki. Zawarte w niej opracowania obejmują szerokie spektrum zagadnień, takich jak analiza pisma ręcznego i podpisu, grafologia, techniczne badania dokumentów, ustalanie wieku dokumentu, fałszerstwa (w tym z wykorzystaniem sztucznej inteligencji), a także rola i znaczenie opinii biegłego w postępowaniach karnych i cywilnych. Publikacja porusza aspekty prawne i praktyczne oraz nietypowe obszary badań, ukazując powiązania kryminalistyki z literaturą i sztuką. Książka została przygotowana przez uznanych ekspertów, łącząc refleksję teoretyczną z badaniami empirycznymi, a nadto wskazuje na istniejące luki w wiedzy oraz podkreśla potrzebę ciągłego doskonalenia metod badawczych. Stanowi tym samym wartościowe źródło poznawcze dla praktyków oraz badaczy zajmujących się kryminalistyczną analizą dokumentów.

Publikacja dostępna online: https://wuwr.eu/wp-content/uploads/2025/12/problemy-i-perspektywy-badan-dokumentow_30.12.2025_final.pdf

Źródło: <https://wuwr.eu/produkt/problemy-i-perspektywy-badan-dokumentow/>

***

Liwia Palus

Projekt Escapetruck jako innowacyjna forma edukacji o zjawisku handlu ludźmi

Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2025, 84 s.

Przestępstwo handlu ludźmi jest obecnie jednym z największych zagrożeń cywilizacyjnych. Każdego roku miliony osób na całym świecie stają się ofiarami handlarzy, którzy bezwzględnie wykorzystują ich słabe punkty — trudną sytuację materialną, brak perspektyw czy zwykłą naiwność. Niestety, świadomość społeczna na temat tego zjawiska wciąż jest niewystarczająca. Niniejsza publikacja przedstawia wyniki badań prowadzonych w ramach edukacyjnego projektu Escapetruck. Zgromadzone dane wyraźnie wskazują, że dotychczasowe rozwiązania nie docierają do grup szczególnie zagrożonych tym procederem, a skuteczne przeciwdziałanie wymaga wykorzystania nowoczesnych narzędzi dydaktycznych.

Publikacja dostępna online: https://wuwr.eu/wp-content/uploads/2025/12/palus_projektescapetruck_ebook.pdf

Źródło: <https://wuwr.eu/produkt/projekt-escapetruck-jako-innowacyjna-forma-edukacji-o-zjawisku-handlu-ludzmi-e-book/>

***

Maciej Szostak

Psychomanipulacja 2.0. Od psychospołecznych iluzji wpływu do kontroli cyfrowych paradygmatów

Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2025, 86 s.

Prezentowana monografia porusza problem ewolucji fenomenu tak zwanej psychomanipulacji od tradycyjnych form wpływu społecznego w relacjach interpersonalnych do społeczno-patologicznych konsekwencji, przez jej egzemplifikację medialną w różnych formach aktywności takich, jak: religia, światopogląd, ideologia, polityka do współczesnych form cyfrowej ingerencji w procesy wolicjonalno-decyzyjne jednostki.

Publikacja dostępna online: https://wuwr.eu/wp-content/uploads/2025/12/szostak-psychomanipulacja-2.0_srodek.pdf

Źródło: <https://wuwr.eu/produkt/psychomanipulacja-2-0-od-psychospolecznych-iluzji-wplywu-do-kontroli-cyfrowych-paradygmatow/>

***

Magdalena Tabernacka

Dobre praktyki w mediacjach akademickich

Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2025, 86 s.

Institucje naukowe realizują misję rozwijania nauki i prowadzenia dydaktyki na poziomie wyższym. Tam, gdzie mamy do czynienia z nauką, powinniśmy liczyć się ze sporami, które czasem mogą przeistoczyć się w konflikty, którymi należy zarządzać w taki sposób, by nie stały się destrukcyjne dla samych instytucji akademickich — uczelni, instytutów badawczych i edukacyjnych, wydawnictw naukowych — oraz osób zatrudnionych w takich instytucjach. Jedną z najefektywniejszych form opanowywania sporów są mediacje. Korzystając więc z mojego ponaddwudziestoletniego doświadczenia badawczego w zakresie mediacji oraz z blisko trzydziestoletnich doświadczeń w instytucjach akademickich zaproponowałam model opanowania sporów akademickich z zastosowaniem mediacji.

Skrótowo przedstawiłam zarys typowych sytuacji konfliktowych w instytucjach akademickich, a na tym tle zaproponowałam model stosowania mediacji między pracownikami instytucji, między studentami, a także między tymi dwiema kategoriami osób tworzących wspólnotę akademicką. Mam nadzieję, że książka ta pozwoli na uzyskanie dystansu do obszarów konfliktowych, które są nieuniknione na uczelniach i w ramach instytucji akademickich, i będzie cenną wskazówką do zastosowania mediacji w ich ramach.

Publikacja dostępna online: https://wuwr.eu/wp-content/uploads/2025/12/tabernacka-dobre-praktyki-w-mediacjach_srodek.pdf

Źródło: <https://wuwr.eu/produkt/dobre-praktyki-w-mediacjach-akademickich/>

***

Ewelina Tomczyk

Korupcja w handlu ludźmi

Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2025, 92 s.

Handel ludźmi to jedno z najpoważniejszych naruszeń fundamentalnych praw człowieka i zarazem jeden z najbardziej dochodowych rodzajów międzynarodowej przestępczości zorganizowanej. Mimo licznych regulacji prawnych przyjętych przez Organizację Narodów Zjednoczonych, Radę Europy i instytucje Unii Europejskiej, skala tego zjawiska w dalszym ciągu rośnie, a do jego najbardziej alarmujących przejawów zalicza się wzrost liczby dzieci wśród ofiar handlu ludźmi. Przestępcy systematycznie wykorzystują luki w systemach prawnych, nieefektywne kontrole graniczne, różnice w poziomie rozwoju gospodarczego oraz słabość instytucji państwowych. Dotychczasowe strategie zwalczania tego przestępstwa okazują się niewystarczające.

Niniejsza publikacja wypełnia istotną lukę w literaturze przedmiotu, koncentrując się na roli korupcji w handlu ludźmi. Korupcja jest bowiem nie tylko przyczyną, ale przede wszystkim czynnikiem umożliwiającym popełnianie przestępstwa handlu ludźmi na każdym jego etapie: od rekrutacji ofiar, przez transport transgraniczny, aż po wykorzystywanie ofiar i unikanie odpowiedzialności karnej. W publikacji zawarto szczegółową analizę mechanizmów powiązań między handlem ludźmi i korupcją oraz regulacji międzynarodowych w zakresie zwalczania powyższych przestępstw.

Krytycznej ocenie poddano efektywność dotychczasowych strategii zwalczania i zapobiegania handlowi ludźmi i związanej z nim korupcji, wskazując jednocześnie szereg rozwiązań, które należałoby wdrożyć w celu efektywnego zwalczania obu tych przestępstw. Publikacja posłuży za źródło nieocenione zwłaszcza dla naukowców zajmujących się badaniem przestępczości zorganizowanej (w szczególności handlu ludźmi) i funkcjonariuszy organów ścigania.

Publikacja dostępna online: https://wuwr.eu/wp-content/uploads/2025/12/tomczyk-korupcja-w-handlu-ludzmi_srodek.pdf

Źródło: <https://wuwr.eu/produkt/korupcja-w-handlu-ludzmi/>

***

Aleksandra Perchla-Włosik, Joanna Wardała

Socjologiczno-prawne aspekty funkcjonowania pieczy zastępczej. Kontekst deinstytucjonalizacyjny

Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2025, 104 s.

Publikacja Socjologiczno-prawne aspekty funkcjonowania pieczy zastępczej na Dolnym Śląsku. Kontekst deinstytucjonalizacyjny to kompleksowa analiza systemu pieczy zastępczej w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem województwa dolnośląskiego. Autorki przedstawiają proces deinstytucjonalizacji — odchodzenia od opieki instytucjonalnej na rzecz rodzinnych form — w świetle teorii socjologicznych, regulacji prawnych

oraz danych empirycznych. Książka zawiera wyniki badań własnych, dane statystyczne, studia przypadków oraz rekomendacje dla polityki społecznej. To niezbędne źródło wiedzy dla praktyków, decydentów, badaczy i wszystkich zainteresowanych problematyką opieki nad dzieckiem w Polsce.

Publikacja dostępna online: https://wuwr.eu/wp-content/uploads/2025/12/perchla-wlosik-wardzala_-socjologiczne-aspekty_ebook.pdf

Źródło: <https://wuwr.eu/produkt/socjologiczno-prawne-aspekty-funkcjonowania-pieczny-zastepczej-kontekst-deinstytucjonalizacyjny/>

***

Arkadiusz Domagała

Ściganie i karanie sprawców zbrodni międzynarodowych

Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2025, 290 s.

Czy prawo międzynarodowe potrafi skutecznie rozliczać głowy państw i szefów rządów? Książka Arkadiusza Domagały podejmuje jedno z najtrudniejszych pytań współczesnej jurysprudencji. Autor wnikliwie analizuje napięcie między ideą indywidualnej odpowiedzialności karnej a suwerennością i immunitetami, które chronią najwyższe organy władzy. To refleksja nad tym, jak prawo mierzy się z polityką i gdzie leżą granice sprawiedliwości.

Opracowanie, oparte na metodzie historyczno-prawnej, analizie porównawczej i studium przypadku, przedstawia szeroki przegląd formalnoprawnych instrumentów ścigania zbrodniarzy międzynarodowych. Na tle przeglądu spraw po 1945 roku rysuje się mapa możliwości ścigania i rozliczania przestępstw międzynarodowych, a także barier i sposobów unikania kary. Szczególne miejsce zajmują aktualne sprawy premiera Izraela Binjamina Netanjahu i prezydenta Rosji Władimira Putina, które ukazują, jak interesy polityczne wpływają na skuteczność działań Międzynarodowego Trybunału Karnego. Autor dowodzi, że choć prawo dostarcza narzędzi, ich zastosowanie zależy od układu sił i woli politycznej. Szczególną wartością jest wskazanie na ryzyka i przeszkody, które napotyka system sprawiedliwości międzynarodowej.

Prawo dostarcza solidnych podstaw i narzędzi, lecz ich zastosowanie wymaga sprzyjających okoliczności zarówno w państwach, jak i na forum międzynarodowym. Książka Domagały nie tylko porządkuje wiedzę, ale także stawia istotne pytania o przyszłość odpowiedzialności karnej za zbrodnie międzynarodowe. Skierowana do prawników, politologów, historyków oraz wszystkich zainteresowanych mechanizmami sprawiedliwości globalnej, jest ważnym głosem w debacie na temat roli prawa w świecie zdominowanym przez interesy państw.

Publikacja dostępna online: https://wuwr.eu/wp-content/uploads/2025/12/domagala-sciganie-i-karanie-sprawcow_ebook.pdf

Źródło: <https://wuwr.eu/produkt/sciganie-i-karanie-sprawcow-zbrodni-miedzynarodowych/>

***

Karol Kagan

Wykrywanie sprawców zabójstw w świetle założeń taktyki kryminalistycznej

Wydawnictwo UMCS, Lublin 2025, 431 s.

Z recenzji wydawniczej dr hab. Kazimiery Juszki, prof. UKEN

Praca odzwierciedla głęboką znajomość taktyki przeprowadzania określonych czynności procesowo-kryminalistycznych oraz formalnych ram tych czynności wyznaczonych przez prawo procesowe. Opracowanie obejmuje ujęcie teoretyczne badanego problemu, które zapewne przyczyni się do wzrostu wykrywania sprawców zabójstw. Monografia ta świadczy o solidności i rzetelności warsztatu naukowego oraz poprawności metodologicznej badań i analiz (...) W swojej treści jest konkretna, kompletna, oferująca realne propozycje i rozwiązania praktyczne.

Źródło: <https://wydawnictwo.umcs.eu/produkt/5732/wykrywanie-sprawcow-zabojstw-w-swietle-zalozen-taktyki-kryminalistycznej>

***

Agata Grudzińska

Przestępczość dzieci w myśli prawnej Aleksandra Mogilnickiego

Wydawnictwo UMCS, Lublin 2025, 118 s.

Z recenzji prof. dr hab. Macieja Marszala

Za szczególnie cenne trzeba uznać wywody dotyczące opieki nad dzieckiem opuszczonym i zaniedbanym prowadzone na przykładzie doświadczeń innych państw. Należy pochwalić Autorkę za podjęcie próby oglądu horyzontalnego omawianej kwestii zarówno w kontekście prawnym, jak i społecznym (...).

Część analityczno-opisową (...) wieńczą uwagi końcowe, w których znalazło się (...) podsumowanie całej dysertacji z trafnymi i dojrzałymi naukowo wnioskami. (...) W tym miejscu należy pochwalić Autorkę rozprawy za wypuklenie znaczenia koncepcji Aleksandra Mogilnickiego dla rozwoju prawa, a szczególnie prawa karnego w Polsce. Moim zdaniem uwagi końcowe stanowią najlepiej napisaną część rozprawy, w której Autorka pokazuje się jako wytrawna znawczyni tematu. Bogactwo literatury przedmiotu przytaczanej na koniec rozważań o koncepcjach prawnych Mogilnickiego czyni z pracy pozycję dojrzałą i wartościową.

Źródło: <https://wydawnictwo.umcs.eu/produkt/5722/przestepczosc-dzieci-w-mysli-prawnej-aleksandra-mogilnickiego>

***

Marcin Józef Kryński

Postępowanie ze skazanymi uzależnionymi od alkoholu w izolacji penitencjarnej

Wydawnictwo Temida 2, Białystok 2025, 369 s.

Celem publikacji jest analiza postępowania ze skazanymi uzależnionymi od alkoholu w izolacji penitencjarnej na terenie Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Białymstoku, działającego do 2022 roku.

Systemy penitencjarne na świecie, także w Polsce, w ostatnich dziesięcioleciach przechodziły dogłębne zmiany. W Polsce nowy Kodeks Karny Wykonawczy wprowadzono w 1997 roku. Nowe prawo karne wykonawcze zostało dostosowane do aksjologii odpowiadającej demokratycznemu państwu prawa. Stąd też w kodeksie karnym wykonawczym wprowadzono m.in. instytucję systemów wykonywania kary pozbawienia wolności. Ustanowiono trzy systemy wykonywania kary, tj. system terapeutyczny, programowanego oddziaływania oraz system zwykły.

Publikacja dotyczy wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie terapeutycznym wobec skazanych uzależnionych od alkoholu. Praca ma charakter monograficzny. Przeprowadzona w oparciu o model badania triangulacyjnego analiza dotycząca różnych aspektów funkcjonowania systemu terapeutycznego wykonywania kary pozbawienia wolności wobec skazanych uzależnionych od alkoholu została ujęta w ośmiu rozdziałach. Publikacja ma układ problemowy zgodny z określonymi założeniami metodologicznymi.

W rozdziale pierwszym scharakteryzowano pojęcie alkoholizmu, opisano jego etiologię, ujęto alkoholizm jako zjawisko społeczne i czynnik kryminogenny, a także wskazano na poszczególne fazy uzależnienia według WHO i negatywne konsekwencje alkoholizmu. W rozdziale drugim dokonano przeglądu najważniejszych standardów międzynarodowych wykonywania kary dotyczących postępowania ze skazanymi uzależnionymi od alkoholu. W rozdziale trzecim przedstawiono kwestie dotyczące kształtowania się idei odrębnego traktowania skazanych uzależnionych od alkoholu w Polsce w latach 1918–1997. Podjęto też próbę przedstawienia koncepcji zaproponowanych przez wybranych przedstawicieli polskiej penitencjarystyki, które zostały uznane jako oryginalne rozwiązania i były podstawą tworzonych wówczas regulacji prawnych. Założenia systemu terapeutycznego w świetle obowiązujących regulacji prawnych zostały przybliżone w rozdziale czwartym. W rozdziale piątym opisano organy kierujące i omówiono tryb umieszczania skazanych w systemie terapeutycznym z uwzględnieniem badań osobopoznawczych i sylwetki skazanego. Programy terapii prowadzonej w oddziale i poza oddziałem terapeutycznym zaprezentowano w rozdziale szóstym. W rozdziale siódmym dokonano analizy oddziaływań prowadzonych w badanych jednostkach penitencjarnych. Przedstawiono ich charakterystykę i opisano rodzaje zajęć oraz metody pracy ze skazanymi w badanych oddziałach terapeutycznych. Zestawienie i porównanie założeń teoretycznych dotyczących wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie terapeutycznym z praktyką jej stosowania zostało zamieszczone w rozdziale ósmym. Wnioski z badań i postulaty dotyczące systemu terapeutycznego z uwzględnieniem opinii skazanych, terapeutów i wychowawców zostały zamieszczone w zakończeniu publikacji.

Źródło: <https://temida2.uwb.edu.pl/ksiazka/468-postepowanie-ze-skanymi-uzalezniionymi-od-alkoholu-w-izolacji-penitencjarnej>

***

Leszek Wiwała

Lewa wódka w świetle prawa. wpływ prawa na rozmiar nielegalnego rynku napojów spirytusowych w Polsce

Wydawnictwo Temida 2, Białystok 2025, 341 s.

Ta książka to kompleksowa analiza nielegalnego rynku napojów spirytusowych w Polsce, która łączy perspektywę prawną, ekonomiczną, społeczną i zdrowotną. Autorzy przedstawiają genezę zjawiska, jego historyczne uwarunkowania, aktualne regulacje prawne oraz skutki społeczne i gospodarcze, a także opisują metody zwalczania szarej strefy przez służby państwowe, analizując skalę przemytu, bimbrownictwa i fałszowania alkoholu oraz ich wpływ na zdrowie publiczne i finanse państwa.

Źródło: <https://temida2.uwb.edu.pl/ksiazka/467-lewa-wodka-w-swietle-prawa>